

de 5 levenslessen Pat Donnez

‘Leef het leven alsof elke dag de eerste is’

Durf je te vervelen, het levert je meer op dan je denkt. sta geregeld stil en verwonder je over wat je ziet, maar doe het niet op sandalen. Radiomaker Pat Donnez wordt 65, neemt afscheid van Klara en geeft zijn levenslessen prijs.

1 Tempus fucking fugit

‘Het is een huizenhoge gemeenplaats, dat weet ik, maar de tijd gaat godverdomme snel. Ik gaf mijn mama nog maar net een zoen bij de kleuterklas en nu heb ik zelf al de leeftijd om een eventueel kleinkind naar school te brengen. Alles ertussen is in een zucht gebeurd. Je kunt er opstandig van worden, maar eigenlijk kun je dat krankzinnig snelle leven maar beter omarmen en het onderste uit de kan halen. Ik zit ongeveer driekwart ver en begin nu pas min of meer te snappen hoe de dingen in elkaar zitten.’

‘Mijn manier om niet roepend en tierend door het leven te gaan, is meditatie. De basis daarvan is *the beginner's mind*: je kunt altijd, op een of andere manier, opnieuw beginnen. Leef je leven dus vooral niet alsof het je laatste dag is, want dat kan alleen tot frustratie leiden over je onafgewerkte bucketlist: zoveel landen niet gezien, zoveel vriendschappen niet gesloten of opgezegd. Leef het leven alsof elke dag de eerste is. Dat helpt.’

2 Verban sandalen en smileys

‘Het zomert en dus is het weer van dattum: overal word je geconfronteerd met blote voeten, en dus met slecht geknipte, poruze of slordig gelakte nagels, om nog maar te zwijgen over alles wat er tussen al die tenen kruipt. Het is één grote etalage van verslonzing. Hou dus alsjeblieft wat rekening met een ander voor je met sandalen de straat op gaat, het maakt ieders leven aangenamer.’

‘Bij deze levensles hoort haast automatisch een relativerende smiley, ware het niet dat emoji's me uitslag bezorgen op alle weke plekken van mijn lichaam. Ze belichamen het volstrekte onvermogen om ons talig te uiten. Een slechte grap met een smiley erachteraan, blijft een slechte grap.’

3 Verveel je sierlijk

‘Verveling lijkt wel volksvijand nummer één. Tig auteurs en filosofen hebben er zich laatdunkend over uitgelaten. Zo schreef Graham Greene dat hij de verveling alleen kon verdrijven door af en toe Russische roulette te spelen. Maar verveling is waardevol en absoluut noodzakelijk. Je komt niet tot creativiteit als je je niet geregeld verveelt, je kunt jezelf niet ten diepste kennen. Net dan word je verplicht om stil te staan en je over te leveren aan

de volstrekte maar levensbelangrijke nutteloosheid. Het geeft ruimte aan de dingen die komen.’

‘Volgens mij zijn veel mensen bang voor verveling omdat ze bang zijn voor zichzelf, de stilte en alleen zijn. Sartre heeft daarover een mooie observatie gemaakt: *“Si vous vous sentez seul quand vous êtes seul, vous êtes en mauvaise compagnie.”* Als je je alleen voelt wanneer je alleen bent, dan ben je in slecht gezelschap. Ik ken mensen die echt niet alleen kunnen zijn en ik veroordeel ze daar niet voor, maar ik denk dat ze er zeker bij gebaat zouden zijn om het toch echt eens aan te durven.’

4 Volhard in de broosheid

‘De ongelijkheid in de wereld is obsceen, maar eigenlijk scoort België op dat vlak nog tamelijk goed. We horen tot de welvarendste landen ter wereld. Toch neemt de onvrede toe en voelen we ons almaar minder prettig. Verontwaardiging is een nationale sport geworden.’

‘Hou alsjeblieft wat rekening met een ander voor je met sandalen de straat op gaat, het maakt ieders leven aangenamer’

‘Daarom pleit ik zozeer voor wat ik graag het tweelingzusje van de verontwaardiging noem, en dat is de verwondering. Wonderlust. Hoe gerechtvaardigd boosheid en verontwaardiging soms ook zijn, het is goed om je vaak genoeg over te leveren aan verwondering en broosheid, en stil te staan bij al wat er wél vlot loopt in de wereld. Op dat gigantische Meiser-kruispunt in Brussel kan ik me elke ochtend verwonderd staan afvragen hoe in dat gewemel van auto's, voetgangers, trams, bakfietsen, fietsen en zelfs riksja's niet constant ongelukken gebeuren. Voor hetzelfde geld sloegen we elkaar op zulke plekken elke dag de schedel in, maar blijkbaar zit de mens zo toch niet in elkaar. In die zin ben ik een rationele optimist, die zegt: volhard niet in de boosheid, wel in de broosheid.’

5 Neem levenslessen nooit au sérieux

‘Levenslessen zijn wat ze

‘Neem levenslessen niet te ernstig, ook de mijne niet.’ © Kaat Pype

zijn, neem ze dus niet te ernstig, ook de mijne niet. Zoek het vooral bij jezelf en blijf zoeken, want wie vindt, heeft niet goed genoeg gezocht.’

‘Je kunt geen Instagram-account meer openen of je botst op een lifecoach die staat te orakelen dat je ‘in verbinding moet komen met je diepste zelf’, en ‘te allen tijde positief moet blijven’. In Nederland zijn er 100.000 mensen die er hun brood mee verdienen, in België zal het vast ook iets van die orde zijn. En dan

moet je eens naar de profielen van die mensen gaan kijken: er zitten er veel tussen die vooral zelf worstelen met het leven en hopen dat hun cliënten hen tegen betaling beter zullen maken. Eigenlijk prutsen ze maar wat aan, zoals de meesten van ons.’

‘Pruts gerust, maar buit het niet uit. Geloof in jezelf. Wees mild voor jezelf. Vertrouw op wat je kunt. Mijd makelaars in meninkjes en durf zelf te denken. En als je echt te hard in de knoop ligt met jezelf of de wereld, zoek

dan je heil bij mensen die daarvoor zijn opgeleid.’

Radiomaker Pat Donnez neemt komend weekend afscheid van de VRT, en Klara in het bijzonder, onder meer tijdens de laatste uitzending van *Berg en dal*. Donnez toert intussen verder met de theatersolo *Hartstocht*, en blijft schrijven. Recent verscheen nog *Berg en dal*, een terugblik op memorabele radiomomenten. Het najaar brengt een nieuwe roman.

Ines Minten